Negyedik évfolyam. 17. sz. M.-Vásárhelytt, 1872 szerda, február 28.

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:
Szentgyörgy-utcza 1092 sz. hová a lap szellemi részét illető czikkek küldendők.
Kiadó-hivatal:
Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.
Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébettér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.).

Megjelenik e lap
minden szerdán és szombaton egy egész íven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Félévre . . . . . 3 ft
Negyedévre . . . . . 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhivás
a
„Székely Hirlap“
IV. évi folyamára.

Előfizetési díj:

Egészévre . (Jan.—dec.) **6 frt o. é.**
Félévre . . . (Jan.—jun.) **3 „ „**
Évnegyedre (Jan.—márcz.) **1 „ 50kr.**

A „Jogász-egylet“ tagjainak azonban egész évre jövőben is csak **4 frtért,**
Félévre . . **2 „ o. é.** fog megküldetni.

Dobolyi Sándor,
felelős szerkesztő.

☛ Az előfizetési pénzek legczélszerübben postai utalványnyal s a **„Székely Hirlap“ kiadóhivatalának Maros-Vásárhelyre** küldendők be.

Wittich J. könyvkereskedése,
lapkiadó.

M.-Vásárhely, február 27.

A bank-kérdés sorsa 56 szótöbbséggel el lőn határozva. A ház elfogadta a Trefort által e részben beadott határozati javaslatot, mely szóról-szóra igy van formulázva:

„Utasittatik a pénzügyminister, hogy

1) Érintkezvén a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyminisztérével, azzal egyetértőleg készitsen törvényjavaslatot a valuta rendezésének módjáról, és terjessze azt a törvényhozás elé.

2) Gondoskodjék, hogy addig is, mig ez megtörténhetnék, a bankjegyforgalom oly központi közeget nyerjen az országban, melynek igazgatósága annak idején törvényhozásilag jóváhagyandó alapszabályai értelmében, a magyar kormány törvényszerü felügyelete és ellenőrzése mellett függetlenül járjon el, és mely a magyar korona országai valódi hitelszükségletének födözésére megfelelő összegekkel rendelkezzék.“

Ezen határozati javaslat első pontja gondoskodik a valuta helyreállitására szükségelt intézkedésről; második pontja a mellett, hogy az egész bankügyet a magyar törvényhozás felsősége alá helyezi, egy önálló magyar bank alapját is leteszi.

A bank-kérdés ily ok- és czélszerü elintézését mi csak üdvözöljük.

A választási törvényjavaslat feletti általános vitát a központi bizottság előadója megnyitván, az az ellen tett inditvány — mely a fennforgó törvényjavaslatnak a ház által merőben leendő elvettetését kivánja — előidézte, sőt szükségessé tette a belügyminister részéről védelmet.

Tóth Vilmos beszéde — melyet e lapok tárczája egész terjedelmében hozand — első részét, mely a választási jogosultságra vonatkozik, szerencsés érvelés és jó dialectica a kitünő szónoklatok közé sorozzák. El kell ismerni, hogy a belügyministernek „Dedit ore rotundo Musa loqui.“ S mi valóban csak örvendenénk, ha a jeles beszédben elvileg felfejtett és nagy könnyüséggel előadott méltányosság és igazságosság az alkalmazásban ép itt nálunk, Maros-Vásárhelytt. meg nem törnék. Ugyanis: mi ez ideig ugy vagyunk értesülve, hogy M.-Vásárhely, az ős és szabad népben erös Székelyföld fővárosa, Erdély fekvésilegi centruma, a jogtudomány focussa, a haladó idővel mindig kimért lépést tartott és tartó város, 11 = mond tizenegy tanintézet tápláló földje, a belügyminister beterjesztett választási törvényjavaslata következtében, jövendőre csak egy képviselőt fog az országgyülésre választhatni, daczára annak, hogy M.-Vásárhelytt az alkotmányos élet — s ennek következtében létrejött képviseleti rendszer beállása óta mindig két követ hépviselte a hongyüléseken. S ámbár a belügyminister alább egész terjedelmében közlött beszédében szóról-szóra ezt mondja: „Meghagyatik azonban az általam beterjesztett törvényjavaslatban azon jog, hogy azok, kik ezen jogot 1869-ik évig „bona fide“ gyakorolták, azok e jogban jövőre is meghagyassanak, s ez ismét igazságos eljárás és megegyezés az 1848. törvény azon értelmével, mely kimondja, hogy senkit oknélkül törvényesen egyszer élvezett politikai jogától megfosztani a törvényhozás feladatának nem ismeri.“

Mily szép, mily nemes, mily szent az elv, melyet a belügyminister az idézett beszédben felállit! s mégis, azon tiszta elvel homlok egyenest szembe, a belügyminister által beterjesztett törvényjavaslat M.-Vásárhelytt, mely századon át optima fide gyakorolta két követ választási jogát, csak egy követ választására akarja szoritani.

Ez akarat, ép a belügyminister által felállitott szép és igazságos elv postulatuma szerint, bizonyára nem leend se méltányos, se igazságos; Maros-Vásárhelyre vonatkozólag pedig már azon szempontból is méltánytalan, hogy ezen város mindig jól képzett s mivelt küldöttek által képviseltette magát.

Midőn továbbá a belügyminister beszéde végefelé elismeri azon meglevő anomáliát, mely szerint Debreczen három annyi képviseleti joggal van felruházva, mint az ország fővárosa, s hogy ezen felosztás ép oly helytelen Magyarországban mint Erdélyben, s hogy ezen csak ugy lehet segiteni, ha mindenütt igazságos arányba hozatik a választók száma, midőn a minster ezt igy elismeri, ezen elismerés után rögtön szóról-szóra ezt mondja: „No már kérdem: lehet-e a választók számát és a szerint a választó kerületeket ekkép meghatározni addig, mig egy helyes Catasterre alapitott census meg nem állapittatik? Nem lehet. Miután pedig arra nem vagyunk képesek, nem lehet a kerületek igazságos felosztását eszközölni, ha csak ismét egy uj provisoriumot megállapitani nem akarunk?

S ezen ministeri helyes kérdés alapján mi is kérdjük, hogy: ha egy ingatag s önkényszerü adóréndszer miatt a népesség szempontjából aránytalan követszámot ezuttal meg kell hagyni, fenn kell tartani, helyes-e, méltányos-e, igazságos-e, hogy M.-Vásárhelyt, mely józan gazdászati tekintetben is annyira megkülönböztette magát, hogy egyetlen városa az összes Osztrák-magyar birodalomnak, mely pénzügyi állását legkisebb adósági tehertől religiosé megvédte, M.-Vásárhely egy maga legyen a felállitott igazságos elvvel szembe, követszám megröviditéssel sujtva? Mi azt hisszük, hogy egy ily eljárás a politikai moral rovására történnék. E téren pedig, a moral terén, jobb nem kisérteni a kérlelhetlen végzést, melyről Seneca genialis blasphemiaval jegyzé meg, hogy isten megteremté a fatumot, s azután maga is alája esett.

Azt pedig épen nem akarjuk hinni, mintha a fenforgó választási törvényjavaslat M.-Vásárhelyt választási jogában azon eljárásáért kivánná röviditani, mely szerint az, jelenleg a magyarhoni országgyülésen ellenzéki két követtel képviselteti magát. Mi, kik az 1867-ik évi XII. cikknek rendithetlen és önzéstelen hivei vagyunk, ugy tekintjük az ellenzéket, mint egy hatalmas madár test szárnyait, melyek ha időnkint a test zömétől távolabb terjeszkednek is, de azért mégis a testhez tartoznak, mint annak kiegészitő alkotrészei. Ép azért mi, kik egyéb iránt meggyőződésünkből s elvünkből folyó kötelességünket tettük és tesszük; az ellenzékre nem szoktunk neheztelni, s e jó humort, mint üdvös receptet ajánljuk az illetőknek, valamint Antoninus Pius azon elvét, is mely szerint ő „inkább szerette egy embert megnyerni, mint ezeret megverni.“ Tudjuk a történelemből, hogy ezen elv hiv és tevékeny követése Antoninus Piust a legnagyobb, legjobb uralkodóvá minősitette. Ezen üdvös elvnek a M.-Vásárhely irányábani alkalmazása a belügyminister szabad akaratában áll.

A m.-vásárhelyi képviseleti számot megröviditő ministeri szándék felett előterjesztett nézeteink, bizonyára a belügyminister ur iránti őszinte bizalmunkról tanuskodnak.

Pessimum inimicorum genus: laudantes. (Tacit: Agricola.)

Dobolyi Sándor.

Kinevezések.

A kir. igazságügyminister a sepsi-szt-györgyi e. f. kir. törvényszékhez telekkönyvvezetővé: Pünkösti Gézát, irnokká pedig Sükösd Tamást nevezte ki.

A székely-udvarhelyi törvényszék területén birósági végrehajtókká: Biró Sándor, Szabó Lajos, Kontsag Elek és Lőrinczi Károly neveztettek ki.

A maros-vásárhelyi iskolaszèk ülése.

(Január 25-én.)

Iskolaszéki elnök Kovács Áron a gyülést megnyitván, a mult évi decz. 13-ki ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesittetik.

Jegyző dr. Soos Kálmán jelentést tesz azon bizottság eljárásáról s müködése eredményéről, mely a polgári iskolába belépni kivánó növendékek megvizsgálása és felvétele végett küldetett ki. Ezen jelentésből kitetszőleg a megvizsgált 46 figyermek közül 33 vétetett föl, 13 pedig alkalmasnak nem találtatott. (Később is lépvén át más tanodákból nehány tanuló, ezekkel a fölvettek száma növekedett.) Nem hiányoztak azonban még pedig igen jelentékeny számmal, olyan jelentkezők is, kik részint tul fiatalkor, részint a kellő előtanulmányok hiánya miatt, még felvételi vizsgára sem voltak bocsájthatók. Mindezen tanulók azonban csak az első osztályba vétettek föl. A tett

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

jelentést az iskolaszék tudomásul vevén határozatilag kimondja, hogy a polgáriiskola 2-ik osztálya a folyamatban levő iskolai évben tanulók hiánya miatt nem nyittatik meg.

Tanár Nagy Lajos tudatván, hogy egy pár u. n.: jóakaratu hallgató is jelentkezett, ezekre valamint a feltételesen fölvett tanulókra nézve — kiknek az iskola látogatása csupán ez alkalommal a kezdet nehézségeire való tekintettel engedtetett meg — az iskolaszék kimondja, hogy azok mind a tanszabályoknak, mind az iskolai fegyelemnek teljesen alávetvék, s a jóakaratu hallgatók a jövő iskolai évre is csak az első osztályban való maradhatást igényelhetik.

Az iskolaszéknek közelebbi ülésében dr. Soos K. megbizatván, hogy a polgári iskolában a román nyelv tanitása iránt hozott határozatokról a jegyzőkönyvek s más irományok átvizsgálása nyomán határozott tudomást szerezvén, arról jelentést tegyen; ki is megbizatásának eleget tevén, előterjesztése és inditványa folytán elhatároztatott, hogy a román nyelvnek, mint rendkivüli tantárgynak tanitása, ha a leczke járásra vállalkozók lesznek, a folyó évi szeptember 1-jétől fog megkezdetni.

A polgári iskolának a gymnasiumokkal párhuzamositathatása tekintetéből inditványoztatott a latinnyelvnek is, mint rendkivüli tantárgynak eléadatása, mely inditvány tárgyalásába azonban az iskolaszék ezuttal nem kivánt belebocsátkozni.

Elnök jelenti, hogy a tankönyvek a polgári iskola nevendékei közt kiosztatván, nyolcz szegény gyermek a fennálló törvényes szabályzatok értelmében ingyen láttatott el a szükséges tankönyvekkel. Az iskolaszék a jelentést tudomásul veszi, de a költséges rajzeszközökre nézve elhatározza, hogy azok csak használat végett engedtessenek át a szegény tanulóknak, s egy rajzkészületet a tanárok felügyelete alatt többen is használjanak.

A szegényi jog engedélyezése kerülvén vita alá, a felolvasott törvényből az iskolaszék ugy látta, hogy a községi, szegénységi bizonyitvány inkább csak a tandij alóli mentesitétre szolgál, minek nálunk, hol tandij a városi fiak által ugy sem fizettetik, csak a vidékiekre nézve van jelentősége; mig ellenben csupán „a fölötte szegény gyermekek“ igényelhetvén könyveket és tanszereket dij nélkül, ezen minőségnek megitélhetése leghelyesebben és czélszerüleg csak az iskolaszéknek minden körülményeket tekintetbe vevő méltányos belátásától tétethetik függővé, mely teendőnek végzésével ez időszerint az elnök, gondnok és két tanár bizatott meg.

Az iskolaszéki utasitás értelmében a már megnyilt polgáriiskolára nézve havankint egy-egy iskolalátogató biztos kiküldése válván szükségessé; e végre a tagok betürendes sorban határoztattak felhivatni s elnök által fognak kötelességeiknek szabályszerü teljesitésére figyelmeztetni.

Ezután megállapittatott, hogy Sz.-György naptól fogva a p. iskola számára oly szállás vétessék föl, melyben az iskolaszolga is alkalmas lakást kaphasson.

Szathmári Miklós a tornászat tanitóságára való felvételét kéri, de e tárgyban az iskolaszék Sz.-György nap előtt nem kivánt intézkedni.

Tárgyalás alá kerül a szorg- és szünidők tartama és beosztása iránt a polgáriiskola tanáraitól bekért vélemény, melylyel szemben dr. Soós Kálmán eltérő formulázott inditványt nyujt be; az iskolaszék a szőnyegen forgó tárgynak megvitatása után az utóbbi inditvány alapján a következő megállapodásra jutott:

„A m.-vásárhelyi polgáriiskolában a tanév kezdődik minden év szeptember 1-sö napján és tart a következő év junius hava utolsó napjáig.“

„A tanév két részre u. m.: félévekre osztatik, ugymint sept. 1-tól jan. utolsó napjáig és febr. 8-tól jun. hó végéig.“

„Szeptember 4 első napja, részint a beiratások és fölvételek eszközlésére fordittatik, részint az iskolai mindennemü rendezgetések és tisztogatások aképeni végzésére, hogy szept. 5-kén a tanitás mulhatlanul és akadály nélkül elkezdessék; hasonlókép február 8-án a 2-ik félévi szorgidő.“

„A félévi vizsgák január, illetőleg junius hó utolsó napjain tartatnak, nyilvános előhaladási próbatétként kiválólag ez utóbbi vizsgák tekintetnek.“

„Szünidők lesznek: a nagyobb nyári julius és augustus hónapokban; továbbá a karácsonyi és az első félévi vizsga után, 8—8 napot meg nem haladhatólag.“

„Szünnapok: minden héten a vasárnapok és csütörtökök egész napon át. Továbbá szünnapot képeznek a keresztyén uj időszámitás szerinti husvét és pünkösd ünnepek mindhárom napjai a megelőző köznappal együtt; nemkülönben ujév, nagypéntek, áldozó-csütörtök, urnapja, a helyi országos vásárok és a városi szőlőhegyekbeni szüretek első napjai. Ezeken kivül egyik vagy másik vallásfelekezetnek közbeeső bárminő ünnepei miatt a nyilvános tanitás nem szünetelhet, de a különböző hitfelekezetü gyermekek, szülőik vagy gyámjuk kivánsága folytán, az iskolaszéki elnök által fölmentethetnek saját vallásuk ünnepein a tanórák látogatásától.“

(Vége köv.)

Helyi dolgok.

— (A **helyi takarèkpènztàr** igazgató választmánya) mult pénteken 30 választmányi tag és 6 tisztviselő jelenlétében tartotta meg alakuló gyülését, s abban jegyzővé és egyuttal segédkönyvelővé általános szótöbbséggel dr. Kornhoffer Lajos, a szigorló bizottság tagjaivá pedig: Dabóczi Imre, Szabó Márton, Ferenczi István, Kozma Endre, id. Nagy János, Gombás József, Burdács Alajos, Stephani Demeter, Patrubán Miklós, id. Hincs Miklós, Sánta Károly és Csiki Károly választattak meg.

— (**Nyilt köszönet** egy becsületes találónak.) Pár nap előtt egyik ismerősünk a Deák-utcza alsó felén végig jövet, elvesztette nehány forinttal s bizonyos kényes irományokkal terhelt tárczáját. Estve lévén az idő, ismerősünk lámpással figyelmesen keresgette egy óránál tovább minden lépten-nyomon az elveszitett tárgyat, de sehol sem lelte meg. Közelebbről a postára nézvén be üzleti dolgai végett, ott kézbesittetett neki a tárcza. A talált t. i. a tárczában volt s a tulajdonost megjelölő névjegyek egyikét a tárcza küllapjara alkalmazván, azt minden tartalmával együtt — csupán a nehány forintot tartván meg önmagának leldij fejében — beeresztette a postahivatal levélgyüjtő szekrényébe kézbesités végett. Az ekép tárczájához jutott tulajdonos most már nyilt köszönetét izeni a becsületes találó és visszaküldőnek.

— (**Zàloghàz.**) Az itten székelő erdélyi kereskedelmi és hitelbank a helyi takarékpénztárral együttesen egy zálogházi intézetet szándékoznak mielőbb felállitani. A rendszeres zálogkölcsönzéseknek meg vannak az előnyei, hasznai, meg annak káros volta, és jóval ismertebbek, semhogy a felállitási téuy egyszerü fölemlitésével itten be ne érhetnők.

— (**A helyi katonai** fogyasztási egyesület) megtette a próbavágást a marhahussal, s egy font marhahus az egyletnek lábon 8 és kivágva 11 krjába áll. Ez is egy fontos érv az alakulófélben levő polgári fogyasztási egylet mielőbbi életbeléptetésére.

— (**Iparos kisegitő pénztár-egylet**) van alakulóban, az előleges értekezlet e tárgyban mult szombaton meg is tartatott, s az alapszabályok kidolgozása végett, egy számos tagu bizottság küldetett ki. A szolid és üzleti szédelgésektől távol álló alapokra fektetett önsegélyző társulatok minél számosabb létrejövetelén szivünkből örvendünk, de nekünk ugy tetszik, hogy tisztelt polgártársaink oly uton járnak, hol a jog- és szakértő egyének teljes elmellőzésével, nem fogják magukat kiismerhetni.

— (A **takarékpénztár**) közgyüléséről megkezdett ismertetésünknek folytatása a mai számból kiszorult, de a szombatiban jőni fog.

— (**Erdei ölfákat**) árvereztet a város e hét folytán a kakasdi oldalon.

— (**A katonai ujonczàllitàs**) Marosszéken már a második hete hogy foly. Eredményét közlendjük.

Szinház.

Szombaton, febr. 24-én Barna Bálint jutalmául: „Mátyás királylyá választatása (?) dráma Szigligetitől. Barna (Szilágyi Mihály) kivált az országgyülési jelenetben, meglehetős tüzzel és ékesszólással játszott. Homokainéról, ki Szilágyi Erzsébetet illő méltósággal, kis, de fontos szerepét átérezve adta elő, ma is csak dicsérettel emlékezhetünk meg. Homokay ma jobban játszott, mint máskor szokott — és Mátyás királyt elég jól tükrözte vissza. Még megemlitjük Acs Irmát, mint Gara leánya, Annának hü személyesitőjét. Közönség közepes számmal.

Vasárnap, febr. 25-én harmadszor és utoljára „Schneider Fánni“, közepes számu közönség előtt. Az előadás a nézőknek eléggé tetszett és többek játékát megtapsolták. Radó ma kevésbé rosznl játszott, mint a másik két előadásban.

Lapunk mult számának azon hirét, miszerint Kassainé és Lendvay vendégszereplésre ide jönnének, ezennel megczáfoljuk, mivel még maga szintársulatunk igazgatója sem tud az egészről semmit.

—y—s.

VEGYES.

— (A **bècsi** külügyminiszterium) portásának özvegye 100 frtot hagyományozott oly czélra, hogy ez

TÁRCZA.

Tóth Vilmos belügyminister urnak a választási törvényjavaslat tárgyában a képviselőházban, február 22-én mondott beszéde.

Tóth Vilmos belügyminister: A legközelebb lefolyt választási mozgalom ujabb tanuságot nyujtott önöknek az 1848-ik évi választási törvény hiányairól. E hiányokat pótolni, a választás menetét olykép rendezni miszerint a választási szabadság a pártszenvedély kicsapongásai ellen megóvassék, szintén egyike a komolyabb és legsürgősebb teendőknek, mely önök munkás kezeire vár.

E szavak hangzottak le a trónról, midőn ő felsége a magyar király 1869. évi április 20-án a magyar országgyülést személyesen megnyitotta. Soha fejedelmi kivánság nem találkozott inkább a nép óhajával, mert a trón körül sereglett főrendek és képviselők élénk, mondhatlanul kitörő helyeslése követé a felség ezen szavait, (Igaz!)

E jelenet, melynek tanui és részesei valánk félremagyarázhatlan bizonysága volt annak, miszerint a törvényhozás minden tényezője egyaránt érzi, hogy az 1848. V. t. czikket a maga összeségében, továbbá fentartani már nem lehet.

És hogy a törvényhozás ezen nyilatkozata összhangzásban volt a nemzet közvéleményével, azt tagadni nem lehet, azon közvéleménynyel, mely a legutóbbi választás alkalmával tapasztalt rendetlenségeket és helytelenségeket leginkább a választási törvény hiányainak tulajdonitotta. Mi természetesebb tehát, mint az, hogy a kormány ily körülmények között kötelességének tartotta, még ezen országgyülés alatt beterjeszteni egy javaslatot az 1848. V. t, cz. szabatositása, hiányának pótlása és kiegészitéséről. E kötelesség teljesitésével az ügy természeténél, a ministeri tárczák ügyrendének beosztásánál fogva én levék megbizva; szerencsés voltam négy hónappal ezelőtt a tárgyalás alatt levő töry. javaslatot a mélyen t. ház asztalára letenni. Mennyire feleltem meg feladatomnak, mennyire nem, e felett immár birálatot mondani törvényhozás és első sorban a képviselőház van hivatva; én e birálatot azon nyugalommal fogom bezárni, melyet egy öntudatos embernek a szándék tisztasága, egy államférfiunak a meggyőződés erejeje kölcsönöz. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Szerencsésnek fogom magamat érezni, ha sikerülend a t. házat e törvény alapelveinek helyességéről meggyőzni. Ha ez nem sikerülne, ha az általam beterjesztett törvénylavaslat, mely a központi bizottság által módosittatott, még alapelveiben sem fogadtatnék el, akkor ismerni fogom parlamentáris helyzetemben álló kötelességemet (Helyes balfelől. Általános mozgás), mert jobban tudom szeretni hazámat, mint önmagamat, nyugalmat fogok találni azon tudatban,, hogy az országra nézve annyira fontos belügyministeri tárcza, egy nálam képesebb, erélyesebb és talán szerencsésebb államférfiura fog bizatni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Ez rövid prologja beszédemnek, mely ha egyebet nem is bizonyit, azt mindenesetre bizonyitja, hogy mily fontosságot tulajdonitok a jelen tárgynak; s talán számithatok a t, ház türelmére, ha e tekintetben hosszabb ideig fogom igénybe venni becses figyelmét.

Minden helyesen vezetett vitának van egy rendszere; e szerint mindenek előtt azon kérdés merül fel előttem, hogy szükséges-e az 1848. V-ik t. czikknek módositása, javitása és pótlása?

Minden reformnak, nézetem szerint, alapfeltétele a reform szükségességének általános éézetében fekszik. Bátor vagyok a t. ház emlékezetét visszavezetni 1869-ik év tavaszára, midőn az általános választások a jelen országgyülésre megejtettek, s kérdem: volt-e értelmes választó, volt-e jelölt, volt e megválasztott képviselő, a ki itéletet ne mondott a választási törvényekre, ne kivánta volna katározottan annak megváltoztatását? Nem ismerek kérdést, mely fölött ily egyhangulag nyilatkozott volna a közvélemény s én sulyt tektetek ezen véleményre, annál inkább, mert akkor nyilvánult, midőn mindenki közvetlen benyomása alatt állott azon visszaéléseknek, melyek az 1869, évi választások alkalmával, ugy a választók összeirásánál, mint a választások lejártánál elkövettettek. Három év telt azóta; elegendő idő arra, hogy bágyadtabb szinben lássuk az akkor történteket; de nem elegendő arra, hogy igazolhatná annak elfelejtését, legkevésbé pedig volna igazolható a kormány, miután már akkor találkozott azon szemrehányással, miért nem igyekezett az 1848-ik V-iki t. czikknek revisióját még a mult országgyülés alatt keresztülvinni.

Nem lehet tehát kétségbevonni, hogy a reformnak alapfeltétele t. i. általános szükségesség érete megvan. Kérdés csak is az, hogy mily mérben változtassuk a reformálandó törvényt; vajjon gyökeres átalakulás legyen alkotásunk czélla, vagy csupán javitása és pótlása van-e a körülmények gondos számbavétele mellett indokolva? A kormány ezen utóbbi álláspontot foglalja el és én igyekezni fogok felfogásának helyességét igazolni. (Halljuk!)

A 48-iki V. t. cz. helyesen 4 részre osztható: egyik az, mely a választói jogosultságra vonatkozik; a másik az, mely a választó-kerületek felosztását tartalmazza; harmadik, mely a választók összeirására és negyedik, mely magára a választási eljárásra nézve a módozatot szabályozza. Négy országgyülés jött ezen törvény alapján létre s igy volt elegendő alkalma a nemzetnek meggyőződni annak hiányairól, annak előnyeiről; tisztán láthatjuk ma, hogy melyek ezen törvény azon részei, melyek kihagyandók, melyek a szabatositandók és melyek azok, a melyek egészen pótlandók, javitandók.

Tagadhatlanul nagy előny, mert egy törvényhozás legbiztosabban akkor haladhat előre, ha alkotásainak nem abstract theoria, hanem az élet és a tapasztalat szolgáltatnak alapot.

E felfogásból indult ki a kormány akkor, midőn ezen törvényjavaslat alapelve felett tanácskozott. Hosszu és beható volt tanáoskozásunk, gondosan megvizsgáltuk a törvény hiányait, lelkiismeretesen számoltunk azon qualificatio megállapitásánál a fennálló körülményekkel és viszonyokkal. (Mozgás balfelől). Megvizsgáltuk gondosan az akadályokat, melyek a törvénynek gyökeres átalakitását ma lehetlenné teszik és azon meggyőződésre jutottunk, hogy mig az 1848. V. t. czikknek első része mely a választói jogosultságra vonatkozik, sok eltérő, sőt ellentétes magyarázatokra adott alkalmat — és igy szabatositandó, addig a törvénynek a választási eljárásra és választási összeirásra nézve czélszerütlensége kitünvén, elhatároztatott, hogy ez megváltoztatandó.

Ez volt a kormány határozata, és hogy helyes volt-e, helyes-e annak kivitele, t. i. az előttünk fekvő tvjavaslat: ez a kérdés.

Kezdjük tehát a birálatot az 1848-ki törvényczikk és az általam beterjesztett törvényjavaslatnak első fejezeténél. Az 1848-ki törvényhozás nagyszerü alkotásainak legfontosbika az, mely a felelős kormányzati rendszerrel kapcsolatban, a parlamentet a népképviseletre alapitotta. Oly mü ez, t. ház, mely dicséretre nem szorul.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

összegen bélyegeket vásároljanak s azokat elégessék; óhajtását következőleg indokolja; „Boldogult férjem császár ő felségének sok jótéteményében részesült, s miután hálámat ajándékozás által ki nem mutathatom, bélyegek elégettetése által kell azt tanusitanom.“

— (**Szépészeti** muzeum.) A sáros-pataki főiskola 1871. év elején elhatározta egy szépészeti muzeum felállitását. Mult iskolai év második felében meg is nyilt a muzeum mintegy harminczkét darab, leginkább antik görög és római müremek gipszöntvénynyel, köztük a Laokoon csoport, belvederei Apolló, Medici és Milói Vénus Michel Angeló remekei. Továbbá a legnevezetesebb festők fénykép diszalbumaival, kitünő mülapokkal stb. Mindez kezdetnek szép, de csupán csak kezdetnek elég. Most tehát a nevezett czélra gyüjtőiveket bocsátanak ki. Fölhivjuk rá a közönség figyelmét.

— (A **föld nincs** veszélyben.) A lapok Plantamours genfi tanár biztositása folytán sorban közölték — hogy nemsokára egy üstökös közeledik — a föld felé s ha irányát meg nem változtatja, augusztus 12 én okvetlenül összeütközik a földdel. Ujabban egy genfi távirat jelenti, hogy Plantamours a róla közlött hirt teljesen alaptalannak nyilatkoztatja.

— (**„Skandalum**) mégis, hogy a szent atya palotájában is vannak semmirekellők!“ E szavakra fakadt a napokban egy istenfélő romai csizmadia, kinek mig ő csalhatatlan szentsége áldását fogadta esernyőjét a vatikánban ellopták. Antonelli emberei rögtön egy szebb és elegansabb esernyőt nyomtak a kezébe s arany hegyeket igértek neki csak hallgassa el az esetet.

— (Az **amerikaiak**) nagyon megkedvelték a gépészetet. Egyik oly órát készitett, mely mindenféle idő és csillagászati jelek mutatásán kivül egyházi kardalokat és világi notákat is játszik. Még csak a kellene, hogy énekeljen és tánczoljon.

— (**Báli statistika**) Pesten az elmult farsangban a redoute mindössze csak 22 bált látott. u. m. 4 jótékony 7 közönséges álarczos bált (beleszámitva a 3 bolondestélyt) és 11 elite-bált. Ezen bálokat 59,873 személyé látogatta, kik, 11,154 egy- s kétfogatu kocsin mentek. A légszesz világitás mindössze 600 frtba került miután mintegy egy millió köbláb légszesz fogyott el.

— (A **szabadság**) istennője meghalt. Közelébb hunyt el Páris legkövérebb asszonya, ki nem kevesebb, mint 514 fontot nyomott (?) Tiz év óta üzletboltját csak akkor hagyta el, midőn ezt hálószobájával fölcserélte. E nő egykor sugár termetü és oly szép alak volt, hogy 1848-ban a szabadság istennőjét ábrázolta. Sic transit gloria mundi.

— (**Mennyi adót fizet Pest?**) Az adópénztár kimutatása szerint, 1871-ben a város adópénztárában befolyt: államadó fejében: 3.534527 frt. 93½ kr. községi adó fejében: 788,365 frt 31 kr; közmunka-adó fejében; 34, 114 frt 15 kr. mihez járul még 55 frt hátralék; tehát összesen 4.357,063 frt 60½ kr. — Ez összeg 1870-hez képest 433,268 frt 34½ kr. emelkedést tanusit.

— (A **nemzeti muzeum**) számára gr. Pálfi János 10,000 frtért megvásárolta és már be is küldötte Piloty „Nero“ czimü hires festményét.

— (**A franczia váltságdij**) lefizetésére Belgiumban, a franczia bizottmány ivén eddig 47 millió frank gyült össze, mely eléggé mutatja az érdekeltséget a franczia nemzet iránt Belgiumban.

— (**Erdély ujonczjutalèka**) összesen 5609 embert tesz, ezek közül 4532 ember a gyalogsághoz, 350 a tábori vadászokhoz, 350 a huszárokhoz, 120 a tüzérséghez és 90 ember a különféle katonai szakokhoz kerülnek.

— (**Hány** kivándorlott székely van?) A népszámlálás hivatalos adatai szerint a jelenlevő népesség főösszege a Székelyföldön 423,073 lélek. A külföldön és az osztrák tartományokban van 1775 férfi és 1456 nő, összesen 3231 lélek. Es ebből Oláhországbaa van 1694 férfi és 1432 nő, összesen 3126 lélek; mig más külországokban csak 105 tartozkodik. Megyék szerint Oláhországban van: Háromszékről (legtöbb) 1084 férfi és 635 nő, összesen 1719 lélek; Csikszékből 592 férfi és 760 nő, összesen 1352 lélek; Udvarhelyszékről 16 férfi és 35 nő, összesen 51 lélek; Marosszékről 2 férfi és 2 nő, összesen 4 lélek; Aranyosszékről egy sincs. Tehát ebből látható, hogy Oláhországba legtöbb férfi Háromszékről és legtöbb nő Csikszékből vándorol ki. E mellett keletfelé még Törökországban találunk a népszámlálási adatok szerint Háromszékről 13 férfit és 3 nőt Maros- és Udvarhelyszékről 1—1 férfit, mig Bukovinában csak Udvarhelyszék Bözöd községéből van egy férfi. Idegen mindössze 248 van az egész Székelyföldön.

— (**Illanó barátok.**) A „P. Lloyd“-nak irják Pécsről, hogy ott egy „Mariane“ nevelőintézet van, melyet a jezsuiták igazgatnak. Már egy idő óta nem a legépületesb dolgokat beszélték az igazgató életmódjáról s a bánásmódról, melyben növendékeit részelteti; azt is hirelték, hogy a növendékek ugyancsak koplalnak. E hó 18-án egyszerre megürült a fészek, az igazgató minden értékes tárgygyal kereket oldott, csodálkozó társait üres marokkal hagyván hátra. A társak szintén távozni készültek, hanem a rendőrség idejekorán letartoztatá őket. Az illető körökben nagy az ingerültség, mert a nagytiszteletü urak nem csak a növendékek szállás- és élelmezési pénzét elköltötték, hanem több ezer frtnyi adósságot is hagytak hátra A kis növendékeket, kik egészen gyámoltalanul maradtak, más növeldék vették át a szülők és gyámok megérkezéseig.

— (**Tizenkét millió oláh** és egy előfizető.) Papiu János szamosujvári lelkész fölháborodott szivvel értesiti olvasóit, hogy „Prutulu miraculu“ czimü egyházi lapja meg nem jelenhet, miután a 12 millió oláh közül összesen sem több, sem kevesebb, mint egy előfizető jelentkezett. Ez az egy is előre megirta, hogy csak egy negyedévig járatja a lapot.

— (**Orvos és ügyvéd.**) New-York egyik törvényszéke előtt a közvádló és dr. Warren orvos között heves szóváltás támadt, kit egyebek közt a közvádló következő szemrehányással illetett: „Egy orvostól joggal követelhetnők, hogy ha valamely betegről itéletet mond, itéletében ne kövessen el hibát.“ Dr. Warren: „Ügyvédnek sem szabadna védelmében hibát elkövetni“ Közvádló: „De az orvos hibájának áldozata 6 lábnyira temettetik a föld alá.“ Dr. Warren: „Igen, de az ügyvéd hibájának áldozatai is néha ugyanannyival a föld fölött függesztetnek föl.“

— (**Egy elfogott** tolvajbanda.) Szegeden közelébb egy, számos tagból álló tolvajbandát fogtak el, melynek tagjai mind a legfiatalabb nemzedékhez tartoznak. Vannak köztük 14 éves czipész-inasok, 15 éves naplopok, 17 éves csirkefogók s más mesterfiak. A banda korelnőke egy 21 éves suhancz. Midnyájan apátlan, anyátlan árvák, kiket idegenek jó nevelése vitt a veszdelmes pályára.

— (**Magyar bortermelő társulat**) alakitása iránt folynak jelenleg tanácskozások jelesb hazai szőlősgazdáink körében. Egy közelebb Pesten tartott értekezleten, melyben b. Vay Miklós, Korizmics László, gr, Károlyi György, Haris József, Morócz István és többen vettek részt, részletes terv is bemutattatott, mely szerint a társulat 600,000 frt alaptőkével alakulna meg, nagyszerü pinczéket rendezne be. stb. A pénzügyi kérdés megoldása azonban nagy nehézségekbe ütközik s fölmerült azon terv is, kogy az államtól az első évekre kamatbiztositás kéressék, Végre Kenessei Kálmön megbizatott, hogy az erdélyi bortermelő társulat szabályainak mintájára részletes tervet készitsen. Egy ujabb gyülés fog aztán minden irányban végleg határozni.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi **m. kir. itélő táblánál** 1872. február 26-ik és következő napjain a következendő ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyaltatni.

II Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. biró Tribusz Antal.

Petrián Êva Okolcsan Gyorgye e. tulajdonjog elismerés i. Ráczkövi Lajos, Lázár Dimyné e. 20 frt i. Brassói bánya és huta részvénytársulat, Miklós F. e. 10 frt i. u. az Részeg A. e. 10 frt i. u. az Sánta Mózses e. 10 frt i. u. az Kovács M. e. 10 frt. i.

Előadó k. t. biró Dósa Dániel által.

Barás Igyer, Triton Gligor e. haszonbér hátrálék i. Hadnagy László, Szakáts Józsefné és t. e. adósság i. Ellekes Péter gyámnoka, Jorsich Gusztáv e, törv. születés kétségbe vonása i. Sala Ferencz és Mózes, Pallo Mózes és L. e. szegény elismerése i.

Hisz a szabadság, melyet élvezünk, a nagymérvü haladás, melyet el nem tagadhatunk, anyagi és szellemi fejlődésünk, szóval, minden vivmány, melyet az ujabb korban államéletünkben felmutatni képesek vagyunk, mindezek összege képezi a babért, melyet a 48-ki törvényhozók e törvény körül kiérdemeltek. (Élénk helyeslés).

E nagyszerü eszme, mely a nemzetnek uj életet adott, az 1848. V. t. cz. első fejezetében nyert kifejezést és alkalmazást. Nincs oly vakmerő az országban, ki e törvénynek alapeszméjét meg merné támadni; jelesen ki tagadná, hogy annak alapja az igazság, és hogy erejét a nemzet összes akarata képezi. De ha szent és sérthetetlen a törvény alapeszméje, lehet és van is eltérés ezen alapeszme alkalmazása és valósitása körül. Vannak, kik ez eszme alkalmazásánál sokkal szükebb határt kivánnak vonni, mint a 48-ki törvényhozás tevé; vannak olyanok, kik e vonalnak kiterjesztését kivánják; vannak végre olyanok, kik e vonalnak helyes megvonását látják és csakis oda törekszenek, hogy csakis oly alakot nyerjen, hogy a végrehajtók sem az innenmaradást, sem a tullépést a vonalon, határozatlanságával ne igazolhassák. Ez utóbbiak közé számitja magát a kormány. Ez czélja a törvényjavaslatnak. (Jobbfelől helyeslés.) Bátor leszek elmondani a kormány indokát. (Halljuk!)

Hogy az 1848. V. t. cz.-nek első részét, mely a választók jogosultságára vonatkozik, a kormány nagyban és egészben változtatni nem akarja, ennek oka az, mert hiányzik először a változtatásra az alapos ok; hiányoznak másodszor e változtatás alapfeltételei. Egy parlamentben nem lehet fontosabb kérdés, mint az, mely a parlament alapjára vonatkozik; — hisz e kérdés az állam összes életének kérdése. A parlament nem egyéb, mint a nemzet akaratának kifolyása; a parlament az állam legmagasztosabb functioival megbizott organum, és azt hiszem, nem megyek tulzásba azt állitva, hogy parlamentaris országban a törvényhozás maga az állam. Midőn tehát egy országban arról van szó, hogy a parlament összealkotásáról szóló törvény megváltoztattassék, akkor mindenekelőtt a maga nagyszerüségében merül fel az a kérdés, hogy a fennálló törvény olyan-e, melynek természetes resultatuma, t. i. maga a parlament, a nemzet akaratának, hamisitatlan kifolyásának tekinthető, hogy nincs-e fontos érdek a képviseltetéstől megfosztva, hogy nincs-e az államélet valamely oly fontos müködő organuma, mely nem érvényesitheté jogos befolyását a törvényhozásban és hogy végre a választói jogosultság nincs-e indokolatlanul szük korlátok közé szoritva?

E kérdésekkel kell, t. ház, mindenekelőtt tisztába jutnunk az általam beterjesztett törvényjavaslat első fejezetének tárgyalásakor, és én azt hiszem, elegendő egy pillantást vetni a 48-iki törvény V. czikkére, hogy meggyőződhessünk arról, hogy az szabadelvü és oly intézkedéseket tartalmaz, melyek szerint minden érdek a parlamentben képviselve lehet, képviselve lehet pedig a választási censusnak oly alacsony a választói qualificatiónak oly tág mérvü meghatározása folytán, hogy e tekintetben a törvény ellen világosan kifogást tenni nem lehet. Ott látjuk mindjárt a törvény kezdetén az első szakaszban a jogvesztés- és jogmegfosztásnak határozott elitélését; az első szakaszban, t. i. a privilegiált osztályhoz tartozók választási képessége jövőre is fenntartatik, ha azt már egyszer törvényesen gyakorolták.

Vannak sokan, kik azon nézetben vannak, hogy a 48-diki törvényhozás ezen intézkedését annak lehet tulajdonitani, mintha azon törvényhozók azon félelemből, nehogy ellenszenvet keltsenek, hagyták meg a privilegiált osztályok azon előjogát. Én azt hiszem, hogy ezen nézetet határozottan tévesnek nevezhetem. A 48-ki törvényhozóknak volt elegendő bátorságuk, ennél sokkal fontosabb érdekeket is figyelmen kivül hagyni, ha azt a szabadság és a haza érdeke ugy hivánta.

Én abban szabadelvü és nagylelkü intézkedést látok, a mit csak üdvözölni tudok.

Ott látjuk a 48-ki törvény második szakaszában a földbirtokot, a vagyont, oly census mellett képviselve a választási jogosultságra, a mely lehető legalacsonyabbnak nevezhető; ott látjuk az ipart, a kereskedelmet és a tőkét, oly census mellett képviselve, mely mellett mindenki a legkisebb szorgalommal és iparkodással megszerezheti a választói képességet; ott látjuk a tudomány képviselőit minden census nélkül felvéve a választói képességgel birók közé. A 48-ki törvények ezen intézkedéseivel szemben tehát, t. ház, nem lehet azt állitani, hogy léteznék egy fontos érdek, hogy léteznék az állami élet egy fontos müködő oly organuma, mely meg lenne fosztva a lehetőségtől, magát érvényesiteni és pedig érvényesiteni könnyüszerrel a törvényhozásban.

Igy állván a dolog, nincs ok arra, hogy 48. V-dik t.-czikknek a választási jogosultságra vonatkozó részét megváltoztassuk, és mert nincs, nem oszthatom azok nézetét, kik a választói jogosultságot, illetőleg a census leszállitását már most szükségesnek tartják. De valamint nem oszthatom ezek nézétét, ugy nem járulhatok azokéhoz sem, kik ma már czélszerünek tartják a census felemelését, s ezt, ugy hiszem, nem szükség hosszabban indokolnom. (Bizony nem! balfelől. Halljuk! jobbfelől.)

A census felemelése minden országban igen nehéz és csak nagy megpróbáltatásoknak lehet következménye. Ott azonban, hol a törvényhozás üdvösen müködik, hol a törvényhozás a reform kérdéseket a netalán sérthető érdekek gondos kimélésével oldja meg: ott, hol a törvényhozás nem a rombolás, hanem a józanul kimért haladás utját követi, mint ez nálunk észlelhető, (Ellenmondás és zaj a baloldalon. Igaz! Halljuk! jobb felől) ott kétséget sem szenved, hogy a törvényhozás igazságos alapon nyugszik és ott a census felemelése nem lenne egyéb, mint a nép öntudatos érzelmeinek könnyelmü kihivása. Én tehát nem csatlakozom azok nézetéhez, kik a census felemelését kivánják, valamint nem oszthatom azokét sem, kik a census leszállitását már ma kivánják. Tudom, hogy vannak sokan e házban, kik velem e tekintetben nem értenek egyet, a mit igen természetesnek is tartok, mert hisz a census leszállitásának, vagy felemelésének kérdése körül folytonos éles harcz és küzdelem vivatik a világ minden alkotmányos országában.

Az okok és ellen-okok léteznek minálunk is, melyekkel ezen harczot vivják és én azért ezen küzdelem jogosultságát minálunk sem akarom megtagadni, sőt igen természetesnek találom, hogy ezen törvényjavaslat tárgyalása alkalmával ezen elvi harcz itt is fel fog merülni, és ha mind a mellett ezen kérdés elvi fejtegetésébe nem bocsátkozom, ezt nem azért teszem, mintha a jelenlegi censust örök időkre fenn akarnám tartani, hanem teszem azért, mert, a mint bátor voltam kijelenteni, én a census megváltoztatásának alapos okát nem látom, nélkülözöm a census megváltoztatásának két alapfeltételét, melyek egyike az, hogy a megváltoztatott censusnak igazságosnak kell lenni, és hogy másodszor olyannak kell lenni, hogy életképességgel birjon, vagyis, hogy maradandóságra számithasson.

E két alapföltétel, t. ház, egymástól el nem választható. Kérdem: van-e valaki e házban, ki tagadni merné azt, hogy nincs semmi veszélyesebb az alkotmányos élet folytonosságára és fejlődésére mint az, hogy ha a parlament alapja gyakori változtatásoknak van kitéve. Oly axioma ez, melyet senki sem tagad és épen azért, midőn a census megváltoztatásáról van szó, akkor mindenekelőtt főtekintettel kell lenni arra, hogy a census, melyet ujból megállapitunk, maradandó legyen. Ámde, t. ház. maradandó csak az lehet, a mi igazságos alapon nyugszik. Kérdem, lehet-e a mi ideiglenes és nem jó adórendszerünk mellett igazságos kulcsot feltalálni a census megállapitására. Pedig utóvégre mégis csak az adórendszer lehet egyedül biztos alapja a censusnak. A mi adórendszerünknek, melynek ideiglenességét mindenki elismeri, megváltoztatását mindenki óhajtja, mert azt az önkény állapitotta meg, igen gyakran egyes alárendelt pénzügyi közegek önkénye. Ugyan kérdem, van-e valaki, ki ne tudná hogy a jelenlegi földadó-cataster elkészülésével, a föld termő képessége némely vidékeken a tulajdonosra nézve kedvezően, más vidéken tul a mértéken kedvezőtlenül lett megállapitva. Már pedig, ha ez igy van, t. ház, ugyan kérdem, ki az a bölcs: a ki ily adórendszer alapján igazságos censust fel tudna állitani és a nélkül, hogy derogálni akarnék, bátran merem állitani, hogy sem e házon belül, sem e házon kivül nincs oly vakmerő, ki erre nyugodt lelkiismerettel vállalkozhatnék.

(Folytatása köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Előadó k. t. biró Pipos Péter.

Deák Simon hagyatéka, Burján György és társ. e. 157 frt ir. Bodó M. Szombat Mártonné e. birtokh. i. Koronka Sándor, Mátéfi A. e. 1000 frt i. Csiki Dávidné, Falka D, hagy. e. 58 frt 80 kr i. Körösi Justina, Walter János e. som. visszah. i.

Előadó kir. t. biró Szolga Miklós.

Tóth M. Szabó Mózes és neje e. 200 frt és 400 f. e. Miklós J. Gábor J. és társ. e. erdőjog i. Gábor I., Miklós S. e, erdőrész kiad. i. Rajmund Gődel, Worobec P. e. 58 frt 20 kr i.

Előadó k. t. p. biró Ilyés Károly.

Nemes Sofia, Nemes Petru e. 12 drb föld i. Vultschner Vilhelmina, Vultschner Károly e. 40 frt i. Abrudean Demian Fatu Vila e. 25 frt i. Báts György, Salamon Lázár e. 38 frt i. Krenevits Salamon, Duma Flóra e, 179 frt i. Antik J., Antik M. e. visszah. i. Miklós M. s t., Makkai I. e. tulajdonjog i.

III. Tanács bünügyben.

Előadó k. t. biró Nagy Sámuel.

László F. Katona S. és Kosa Nagy J. nehéz testi sértés i. Jánosi Gy. nyilv. erőszak. Margit J. sulyos testi sértés i. Timátszi János sulyos testis. i.

Előadó k. t. biró Vajda Simon.

Ősz József és t. n. testisértés b. ü. Pap Károly n. testis. i. b. ü. Antonie Dionisie és t. tolvajság i.

Előadó k. t. biró Stoyka Antal.

Szuts Maftem e. több rendbeli tolvajlás büntényе, valamint vagyonbiztonság elleni kih. miatt és Tola Vinerian Czimlea Nicolau, Szuts Juon és Bora George ellen tolvajság büntény iránt.

Előadó k. t. pótbiró Mégay Ferencz.

Faragó Károly és társ. sikkasztás i. Hüll Juliánna csalás b. ü. Moldován Pascul és t. tulajdonbiztonsága e.

IV. Tanács urbéri ügyben

Gr. Lázár Dénes és érdekt. a mosoni volt urbéresek és szabad székelyek e. az éjszak oldal nevü legelő kiitéltetése i. Gr. Teleki S. és Gy. Romeraku Juon e. egy belső telek és külső tartományainak visszaadatása i. U. azon felperesnek Onutz Salamon e. egy belső majorság álomány visszabocsátása i. U. azon felperesek, Idemo Niculaj e. egy belső telek és tartozékai majorság természete s kiadatása i.

Előadó k. t. pótbiró Gruz István.

Pintye Mihailla, Nagy Elek e, Isrtnatye Filimon u. a. e. Serban Tanaszia u. a. e. Turgyan Makáve u. a. e. Lup Gavrilla u. a. e. Rusz Ihána u. a. e. Turgyan Mihaillané u. a. e. egy urbéri telekállomány visszadatásáért. Duka Lukáné ugyanazon alp. e. egy urb. természetü fekvőségekért. Lup Juon u. a. alp. e. egy telekállomány visszabocsátásáért. Benedek Gavrilla és t. u. a alp. e. egy telekért indokolt urbéri ügyei i. Pusza Juon b. Miske Ferencz e. egy állomány urb. természete kimondásáért inditott urb. ügye.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(febr.. 24.)

5% metallique	62.93
5% nemz. államkölcsön	70.90
1860. államkötvény	102.80
Bankrészvény	845.—
Hitelrészvény	352.25
London	113.5
Ezüst	111.50
Arany	5.36
Napoleon arany	8.99—
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	81.—
„ „ „ temesi	78.—
„ „ „ erdélyi	77.—
„ „ „ horvát-slavon	83—

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

HIRDETMÉNYEK.

Sz. 572. 1872. 1—3

Marosszéknek az 1870-ik évi XLII-ik törvény czikk 44-ik §-sa alapján alkatott állandó választmánya jövő **március hó 11-én délelőtt 10 órakor** kezdődőleg M.-Vásárhelytt a székházánál

rendes ülést tart.

Maros-Vásárhelytt, 1872. február 27-én.

alkirálybiró
Bothos Kálmán.

1—3

Az

„Erdélyi kereskedelmi és hitelbank"

t. cz. részvényesei

az 1872-ik évi április hó 3-án délelőtti 11 órakor a bank helyiségében tartandó

második rendes közgyülésre

tisztelettel meghivatnak.

Ezen rendes közgyülés tárgyai:

I. Az igazgatóválasztmány jelentése a bank 1871. évi üzleti működéséről.
II. A zárszámadásnak és mérlegnek, a számvizsgáló-bizottmány jelentésével együtt, előterjesztése.
III. Az osztalék meghatározása és az igazgató-választmánynak az 1871-ik évi számadások terhe alóli fölmentése.
IV. Az igazgató-választmány kilépő négy tagja helyett ujak választása, az alapszabályok 24. §. értelmében.
V. Számvizsgáló-bizottmány választása, az alapszályok 46.§. d) pontja értelmében.
VI. A részvényesek által a választmánynak esetleg bejelentendő inditványok és javaslatok.
VII. A választmány által a közgyülés elé terjesztendő inditványok és javaslatok.

Kivonat az alapszabályokból.

49. §. A közgyülésen személyesen vagy meghatalmazottjaik által részt venni szándékozó részvényesek kötelesek **8 nappal** — — a közgyülés előtt részvényeiket (illetőleg elismervényeiket) a társaság pénztáránál, innen nyerendő téritvény és belépti jegy mellett letenni.

Maros-Vásárhelytt, 1872. február 20.

A választmány.

Felhivás!

1—6

A „Magyar kölcsönös biztositóbank" alólirvezérügynöksége örömmel értesiti a községi és egyt házi elöljáéókat, hogy ez intézet az eddigi tömeges csoportosulások után a köszégi, egyházi javak, valamint árvák tulajdonait képező épületek tüz elleni biztositását a következő mérsékelt dijak mellet eszközli.

a) Cserép-födelü épületeknél 100 forint után 10—12 kron.

b) Zsindelyfödelü épületeknél 100 forint után 36—50 kron.

c) Szalma- és nád-födelü épületeknél 100 forint után 80— 100 kron.

Több évekre kötött biztositásoknál még ezen dijakból 10 százalék levonatik, azt alább szállitja még az évenkénti nyeremény kiosztása, mely e testületnél a biztositók jogos tulajdona, mig a más részvényes társulatoknál a részvényesek közt osztatik fel, és hogy mily nyereményeket csapolnak le a részzvény-társulatok a közönség kezéből, saját zsebeikbe, elég fényes bizonyiték azon körülmény, alig rendkeznek kezdetben 1 millión felüli összeggel és nehány kedvező év után 1/—5 millióval birnak.

Ilyképen a közönségtől függ ez intézethez csatlakozva, azon milliókra menő nyereményeket, melyeket a részvényes társulatok élveznek, saját maguk részére megtartani, az által dijfizetéseiket a legalantabbi fokra szállitani.

Bővebb felvilágositást nyerhetni a bank vidéki ügyvivőinél vagy Maros-Vásárhelytt Erdélyre nézve a központon.

Holczer Gyula
a Magyar kölcsönös biztositó bank erdélyi vezérügyvivője.

3—3

Egészen fris erfurti gazdasági,- vetemény- és virágmagvak érkeztek

Tutsek Istvànhoz

nagy Görögház 1080. szám alatti

röfös kereskedésében.

Sz. 546. 1872. 1—1

Hirdetmény.

Marosszék igazgató-választmányának mult évi deczember hó 28-dik s következő napjain tartott üléee jegyzőkönyvének 16-dik pontja alatti határozata folytán a harasztkereki választókerületben történt választásoknál előfordult állitólagos visszaélések kinyomozására kiküldött bizottság jelentését beadván, ennek folytáu az 1870-dik évi XVII. törvényczikk 22. és 37-dik §-ai értelmében az igazgatóválasztmánynak jövő márczius hó 4-én d. e. 10 órakor nyilvános ülése fog tartatni Maros-Vásárhelytt a szék házánál.

Alkirálybiró
Bothos Kálmán
ig. v. elnök.

Haasenstein & Vogler,

die älteste & bedeutendste

ANNONCEN-EXPEDITION

in Deutschland, Oesterreich und der Schweiz,

besorgen Annoncen in

alle Zeitungen der ganzen Erde

ohne Berechnung von Provision und Porto zu den billigsten Originalpreisen und haben ihre Etablissements in WIEN, Neuer Markt 11, PRAG, Graben, 27, PEST, Herrengasse 13,

sowie in

Basel.	Berlin.	Bern.
Breslau.	Chemnitz.	Chur.
Dresden.	Erfurt.	Frankfurt a. M.
St. Gallen.	Genf.	Halle a. S.
Hamburg.	Köln.	Lausanne.
Leipzig.	Lübeck.	Luzern.
Metz.	Magdeburg.	München.
Neuchâtel.	Nürnberg.	Stuttgart.
	Zürich.	2—4

Nyomtatja Imreh Sándor Maros-Vásárhelytt, az ev. ref főiskola gyorssajtóján 1872.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.